

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 552/2022
07.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Драгана Аћимовића, Мирољуба Томића, Биљане Синановић и Дубравке Дамјановић, чланова већа, са саветником Ирином Ристић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА и др, због кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. у вези члана 35. Кривичног законика и др, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Драгана Јасике и браниоца окривљеног ББ – адвоката Николе Јасике, поднетим против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К-142/21 од 16.03.2021. године и Вишег суда у Сремској Митровици 2 КЖ1-129/21 од 17.03.2022. године, у седници већа одржаној дана 07.06.2022. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосновани захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Драгана Јасике и браниоца окривљеног ББ – адвоката Николе Јасике, поднети против правноснажних пресуда Основног суда у Старој Пазови К-142/21 од 16.03.2021. године и Вишег суда у Сремској Митровици 2 КЖ1-129/21 од 17.03.2022. године, у односу на повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9), члана 438. став 1. тачка 10) и члана 439. тачка 1) Законика о кривичном поступку, док се у преосталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених **ОДБАЦУЈУ** као недозвољени.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови К-142/21 од 16.03.2021. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела проневера у обављању привредне делатности у помагању из члана 224. став 1. у вези члана 35. КЗ и изречена му је условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 3 месеца и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 1 године од дана правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело, а окривљени ББ због извршења кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ и изречена му је условна осуда и то тако што му је утврђена казна затвора у трајању од 5 месеци и истовремено одређено да се наведена казна неће извршити уколико окривљени у року од 2 године од дана

правноснажности пресуде не изврши ново кривично дело. Одлучено је о имовинскоправном захтеву оштећеног и трошковима кривичног поступка, а како је то ближе одређено у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Сремској Митровици 2 КЖ1-129/21 од 17.03.2022. године, одбијене су као неосноване жалбе браниоца окривљеног ББ и браниоца окривљеног АА и пресуда Основног суда у Старој Пазови К-142/21 од 16.03.2021. године, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтеве за заштиту законитости поднели су, у смислу члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП:

- бранилац окривљеног АА – адвокат Драган Јасика и
- бранилац окривљеног ББ – адвокат Никола Јасика,

са предлогом исте садржине да, Врховни касациони суд усвоји захтеве за заштиту законитости, побијане пресуде преиначи и то тако што ће донети ослобађајућу пресуду и окривљене ослободи кривичне одговорности, у смислу члана 423. ЗКП или донети одбијајућу пресуду, у смислу члана 422. ЗКП.

Врховни касациони суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Републичком јавном тужиоцу и на седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и бранилаца окривљених, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих су поднети захтеви за заштиту законитости, те је након оцене навода изнетих у захтевима, нашао:

Бранилац окривљеног АА – адвокат Драган Јасика и бранилац окривљеног ББ – адвокат Никола Јасика, у поднетим захтевима за заштиту законитости означавају битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, коју образлажу на исти начин, односно наводима да је првостепени суд прекорачио оптужбу тиме што је у изреци пресуде навео: да је радња кривичног дела извршена у ...; да је окривљени АА био запослен у ВВ АД Стара Пазова, односно да је окривљени ББ био запослен у ВВ АД Стара Пазова; да су били свесни забрањености свог дела; да је окривљени АА умишљајно помогао ББ тако што је по претходном договору ставио лекове у цак за смеће, а ББ изнео цак за смеће у коме су били лекови из просторије прасилишта и убацио у трактор који са фарме односи смеће, а што у оптужном акту није наведено (измењени оптужни предлог ОЈТ у Старој Пазови од 17.07.2019. године).

Одредбом члана 420. став 1. ЗКП је прописано да се пресуда може односити само на лице које је оптужено и само на дело које је предмет оптужбе садржане у поднесеној или на главном претресу измењеној или проширеној оптужници. Дакле, из цитиране законске одредбе произилази да између оптужбе и пресуде мора постојати идентитет и подударност у погледу субјективне и објективне истоветности дела.

Прекорачење оптужбе на штету окривљеног подразумева измену чињеничног описа дела, који је дат у оптужном акту додавањем нове радње извршења, односно веће криминалне воље окривљеног, на који начин се погоршава његов положај у погледу правне оцене дела или кривичне санкције.

У конкретном случају, правноснажна пресуда се односи на иста лица, која су означена у оптужници - окривљеног АА и окривљеног ББ. У погледу правне квалификације, из списка предмета произилази да је окривљенима измењеним оптужним актом ОЈТ у Старој Пазови од 17.07.2019. године, стављено на терет да су као саизвршиоци извршили кривично дело проневера из члана 364. став 1. у вези члана 33. КЗ, а да су правноснажним пресудама оглашени кривим и то: окривљени АА због извршења кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. у вези члана 35. КЗ а окривљени ББ због извршења кривичног дела проневера у обављању привредне делатности из члана 224. став 1. КЗ, јер према ставу нижестепених судова чињенично стање одговара правној квалификацији према Кривичном законикау, који је важио у време извршења кривичног дела.

Одредбом члана 364. став 1. КЗ прописано је да ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, присвоји новац, хартију од вредности или друге покретне ствари које су му поверене у служби или на раду у државном органу, установи или другом субјекту који не обавља привредну делатност, казниће се затвором од 6 месеци до 5 година.

Одредбом члана 224. став 1. КЗ прописано је да ко у намери да себи или другом прибави противправну имовинску корист, присвоји новац, хартију од вредности или друге покретне ствари које су му поверене на раду у субјекту привредног пословања, казниће се затвором од 3 месеца до 5 година.

Сходно изнетом, кривично дело за које су окривљени оглашени кривим правноснажном пресудом, је повољније по исте, имајући у виду распон казне за наведена кривична дела (члан 224. и члан 364.КЗ).

Такође, учешће окривљеног АА, правноснажном пресудом је квалификовано као помагање, а што представља лакши облик саучесништва, од онога који му је стављен на терет оптужним актом (саизвршилаштво).

Имајући у виду наведено, а како се пресуда односи на иста лица, и на кривична дела која су повољнија по окривљене, те како суд није везан за предлоге тужиоца у погледу правне квалификације кривичног дела, у смислу члана 420. став 2. ЗКП, то по налажењу Врховног касационог суда, на описани начин није прекорачена оптужба, односно није повређен објективни, ни субјективни идентитет оптужбе и пресуде.

Надаље, из списка предмета произлази, да је и оптужним актом, а не само изреком пресуде окривљенима стављено на терет да су били свесни забрањености свог дела. Такође, по ставу Врховног касационог суда, извршеном изменом у погледу чињеничног описа у изреци пресуде, како је то наведено у захтеву, у односу на измењени оптужни акт тужиоца од 17.07.2019. године, првостепени суд није прекорачио оптужбу, а ово имајући у виду да су у односу на оба окривљена битна обележја бића кривичног дела иста и у диспозитиву оптужног акта и у изреци пресуде, односно да постоји истоветност чињеничног описа радње извршења предметног

кривичног дела из изреке са чињеничним описом радње дела датог у оптужном акту јавног тужиоца. Суд је само ускладио чињенични опис кривичног дела са чињеничним стањем утврђеним на главном претресу, а наведена измена није извршена на штету ни једног окривљеног, јер окривљени нису оглашени кривим за већу криминалну активност и вољу („криминалну количину“) нити је измењена на штету окривљеног у погледу правне квалификације кривичног дела, а како је то напред већ образложено. Дакле, чињенични опис у изреци првостепене пресуде је остао у границама чињеничног основа из оптужбе, односно у границама оних чињеница и околности на којима се оптужба заснива.

Поред изнетог, чињеница да је у изреци пресуде наведено као место извршења дела ..., по ставу Врховног касационог суда, не може представљати прекорачење оптужбе, обзиром да место извршења није битан елемент кривичног дела, а при томе суд је на описани начин само прецизирао место извршења, обзиром да се и у оптужном акту и у изреци пресуде наводи да је место - на фарми свиња на ГГ Салашу.

Имајући у виду све напред наведено, неосновани су наводи бранилаца окривљених, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП.

Браниоци окривљених у поднетим захтевима за заштиту законитости указују и на повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП, наводима да у изреци правноснажне пресуде, као ни у оптужном акту није наведен битан елемент кривичног дела проневера у обављању привредне делатности, јер није означена радна јединица фарме свиња ГГ Салаш код АД ВВ, „као субјект привредног пословања“, у смислу члана 112. став 21. Кривичног законика.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховни касациони суд оцењује као неосноване.

На наведену повреду закона, одбрана окривљених указивала је и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, а другостепени суд је нашао да су ти жалбени наводи неосновани и о томе у образложењу пресуде, дао јасне разлоге за своју одлуку, и прихватио разлоге изнете у првостепеној пресуди на страни дванаест, став три и страни тринаест, став један, а које разлоге и Врховни касациони суд прихвата и на исте упућује, у смислу члана 491. став 2. ЗКП.

Браниоци окривљених у захтеву за заштиту законитости указују, иако не нумеришу, и на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП, наводима да одбрана сматра да је повређено право окривљених из члана 453. ЗКП, имајући у виду да је жалба на обе првостепене пресуде изјављена само у корист окривљених (јавни тужилац није изјављивао жалбе), због чега се пресуда не сме изменити на штету окривљених у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције. Пресудом Врховног касационог суда Кзз 905/2020 укинута је и другостепена и првостепена пресуда, јер је првостепени суд прекорачио оптужбу када је додао у изреку биће кривичног дела из члана 224. КЗ „субјект привредног пословања“. Даље се наводи да, како првостепени суд није у поновном поступку, у пресуди која се овим захтевима побија, навео битан елемент кривичног дела „субјект привредног пословања“, окривљени не може бити оглашен кривим за такво дело управо због примене члана 453. ЗКП.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених Врховни касациони суд оцењује као неосноване, из следећих разлога:

Одредбом члана 453. ЗКП, која предвиђа забрану преиначења на штету окривљеног, прописано је да, ако је изјављена жалба само у корист окривљеног, пресуда се не сме изменити на његову штету у погледу правне квалификације кривичног дела и кривичне санкције.

По налажењу Врховног касационог суда, нижестепени судови нису прекршили забрану преиначења на штету окривљених (*reformatio in peius*) прописану одредбом члана 453. ЗКП, с обзиром да наведене пресуде нису измењене на штету окривљених нити у погледу кривичне санкције нити у погледу правне квалификације кривичног дела, а ово из следећих разлога:

Из списка предмета произилази да су у овом поступку, правноснажне пресуде биле укинуте одлуком Врховног касационог суда Кзз 905/20 од 14.10.2020. године, због повреде закона из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, јер је првостепени суд, поред осталог, у изреку првостепене пресуде иза речи „оштећеном „ВВ“ АД Стара Пазова“, додао речи „као субјекту привредног пословања“, а што окривљенима, као обележје кривичног дела, није стављено на терет оптужним актом јавног тужиоца.

У пресудама које се у овом поступку побијају није унето наведено обележје „субјект привредног пословања“, као законски текст овог кривичног дела, међутим у погледу правне квалификације првостепени суд је правилно нашао да, иако се оптужени измењеним оптужним актом терете да су као саизвршиоци учинили кривично дело проневера из члана 364. став 1. у вези члана 33. КЗ, чињенични опис кривичног дела из измењеног оптужног акта не одговра тој правној квалификацији према Кривичном закону који је важио у време извршења кривичног дела, већ правној квалификацији из члана 224. КЗ (кривично дело проневера у обављању привредне делатности), чија обележја одговарају ономе што је јавни тужилац определио у измењеном оптужном предлогу, у ком смислу, произилази из чињеничног описа радње у изреци пресуде да је наведено предузеће, имајући у виду делатност којом се бавило имало статус „субјекта привредног пословања“.

Чињенице везане за статус оштећеног предузећа, које су садржане у диспозитиву оптужног акта Јавног тужиоца и у изреци побијане пресуде - акционарско друштво „ВВ“ Стара Пазова у оквиру које постоји радна јединица фарма свиња „ГГ салаш“, такође указују да је у питању „субјект привредног пословања“.

Код оцене навода из захтева за заштиту законитости треба указати и на чињеницу да је кривична санкција изречена окривљеном ББ иста, а окривљеном АА блажа. Такође, оба окривљена, су у поновном поступку, након доношења одлуке Врховног касационог суда Кзз 905/2020 од 14.10.2020. године оглашена кривим и то окривљени ББ за исто кривично дело, а окривљени АА за блаже кривично дело, обзиром да је у поновном поступку, исти оглашен кривим за кривично дело у помагању из члана 224. став 1. у вези члана 35. КЗ, а не у саизвршилаштву.

Сходно изнетом, Врховни касациони суд налази да на описани начин окривљени нису оглашени кривим за тежа кривична дела нити за већи степен кривице,

односно нису оглашени кривим за више криминалних активности и већу криминалну вољу од оне за коју су првобитно оптужени, односно осуђени.

Имајући у виду све напред наведено, поступајући на описани начин, нижестепени судови нису повредили забрану преиначења на горе, прописану одредбом члана 453. ЗКП, те су сходно томе неосновани наводи захтева за заштиту законитости бранилаца окривљених, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 10) ЗКП.

У преосталом делу захтеви за заштиту законитости бранилаца окривљених су недозвољени.

Браниоци окривљених у захтеву за заштиту законитости у преосталом делу указују на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, односно повреду закона из члана 440. ЗКП, оспоравајући чињенице везане за начин извршења кривичног дела, односно начин на који је дошло до присвајања лекова, начин на који су изнети са фарме критичном приликом, полемишући са чињеницама везаним за лекове, односно да ли су исти комунални отпад или не.

Такође, браниоци нумеришу и повреде закона из члана 501. и 503. ЗКП.

Како чланом 485. став 4. ЗКП који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, односно повреде закона из члана 440. ЗКП, као ни због повреде закона из члана 501. и 503. ЗКП, то је Врховни касациони суд захтеве за заштиту законитости бранилаца окривљених у напред наведеном делу, оценио као недозвољене.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 491. ЗКП и члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Ирина Ристић, с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић